

Siðsøga



við Óla Jacobsen

1. PARTUR

FÓLKINI Í METTUSTOVU

METTUSTOVA ER EITT TAÐ **KENDASTA** HÚS Í **LANDINUM**. HÚSINI ER **GOMUL**, 300 ÁR, **OG** SO HAVA TEY EISINI **NAVN** EFTIR EINI **KVINNU**. UMFRAMT ERU TEY **FULL AV SØGU** UM **FÓLKINI**, SUM HAVA **BÚÐ** HAR. HENDA OG KOMANDI **PARTUR** Í HESI **RØÐ** VERÐUR UM **METTUSTOVU** OG **ÆTT** HJÁ **FÓLKINUM** Í HESUM SØGULIGA **HÚSI**

Tað er ikki altíð, at sigast kann ítøkiliga, hvør ið hevur givið navn til tær ymisku stovurnar. Men vit vita, hvør ið Metta var. Hetta er umrøtt av teimum báð-um Hans Marius Debes og John Davidsen. Takkað verið teimum kann eisini greiðast heilt fitt frá søguni hjá Mettustovu.

Tað eru fleiri boð um, nær Mettustova er bygd. Eitt av hesum er, at hon er bygd millum 1713-23. Tí kann 1713 vera eins rætt og annað, og tiskil var 2013 eitt gott høvi til at halda henda 300 ára føðingardagin. Undir øllum umstøðum er Mettustova eitt tað elsta sethús í Føroyum.

Søgan um Mettu

Tað eru fá hús, sum munnu rúma so nógva søgu sum Mettustova. Hann, ið læt húsið byggja, var Jacob Pedersen Debes, sonur Peder Hellesen Viborg, próst, og Elin Jacobsdatter Debes, systir kenda prestin Lucas Debes, sum er høvuðspersónurin í Det gode Haab hjá WilliamHeinesen, sum metir Lucas Debes at vera ímyndina av kristnum dygdum. Hon var prestadóttir úr Stubbekøbing.

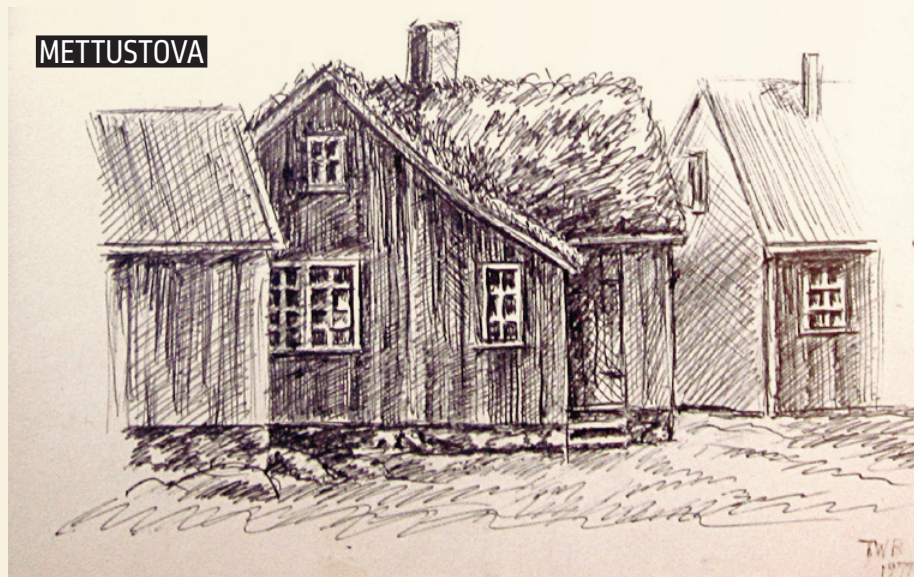
Peter Hellesen átti 21 børn í tveimum giftum, og Jacob Pedersen Debes var í seinnu giftu.

Jacob Petersen fór til Danmarkar at læra til snikkara. Hann kom heim aftur við danskari gentu, Mette Sofie Clausdatter Møller. Tey trúlovaðust 5. august 1701 og giftust trettandi sunnudag eftir trinitatis, tann 21. september, í Nes kirkju.

Árið eftir fáa tey ein son, og sum tað skilst fara tey tá av aftur landinum.

Komin til Føroya aftur byggir Jacob Mettustovu, sum tá lá í útjaðaranum av Havnar býi, sum tá bert var eitt sløð av húsum úti á Reyni og niðri í Gongini, fólkatálið var høgt roknað 130.

Mettustova var tá í tíðini roknað fyri at



vera eitt ógvuliga hábærsligt hús. Sagt var, at eitt hús við bert einum skorsteini ella glugga, har vóru konur fyri innan, var tað eitt hús við tveimum skorsteinum, vóru madammur innanfyri, men var tað hús við trimum skorsteinum, sótu frúur fyri innan. Mettustova hevur altíð havt tveir skorsteinar. Bert tvey hús í Havn høvdu triggjar skorsteinar, og tað vóru amtmanshúsini og prestahúsini.

Jacob Pedersen Debes doyði í 1724 av bróstsjúku, og Metta kom at sita einkja í 28 ár, inntil hon doyði 1752. Húsið var tí kallað »hjá Mettu«, og seinni bleiv tað Mettustova.

Tað hava verið knotur í Mettu. Hóast umstøðurnar ikki vóru góðar, so helt hon seg til tað frægara slagið í Havn, sum John Davidsen tekur til. Hon lat sonin Per ganga í Latínskúlan, og hon leigaði eisini ein sess í næstinnasta stól í kirkjuni undir liðuni á prestaeinkjuni í Norðradali og konu Skovgaard, sorinskrivara. Undir liðuni á henni sat prestadóttirin Anna Margretha, sum nøkur á seinni gjørdist sonarkona hennara.

Sonurin Jørgen Hans doyði ungur. Metta fór til Danmarkar við honum, 14 ára gamlan, at fáa hann settan í læru. Triggjar mánaðir seinni kemur hon aftur einsamall, og einki frættist aftur um sonin.

Sum tað skilst kom eitt barn undan, og tað var Per (Peder) f. 1720, rektari við Latínskúlan í Havn. Hann giftist við Onnu Margretu Petursdóttur, dóttir Havnar prest, Peder Pedersen.

Eftir deyða hansara í 1751 flutti einkjan við 3 børnum teirra inn í Mettustovu. Sjálf doyði hon í 1757, 39 ára gomul, og børnini fóru til skyldfólk at vera.

Fleiri hava undrast á gøtunavnið Perskonugøta í Havn, hví konan ikki er nevnd. Sambært John Davidsen so stavar staðarnavnið Perskonufløta júst frá Onnu Margrethu, konu Per, so hetta man vera tað, sum seinni er blivið til Perskonugøta.

Børn teirra vóru: Jákup, f. 1747, deyður av tering í Keypmannahavn, Anna Maria, f. 1748, doyri nýgift í Keypmannahavn í 1780, Metta

Sofia, f. 1749, g. v. í 1781 Jógvani Hansen á Myrkjanoyri, nú í Klaksvík.

Ommudóttir hennara var Metta Sofia Michelsen f. 1858. Hon var gift við handilsmanni í Árnafirði, Jógvan Joensen, ið nevndur varð Vága Jógvan. Ein dóttir hennara var Johanna, gift við Kristian Jacobsen í Havn, betri kendur sum Ki hjá Bøkjaranum. Johanna kallaði eina dóttur upp eftir ommuni í Árnafirði, Metta Sofia.

Hon er fjórða Metta og sjeýnda lið úr Mettustovu. Hon flutti niður og er deyð. Men henda Metta eigur eitt systkinabarn í Árnafirði, Metha Maria. Hon er fødd í 1926 og giftist við John Olsen í Árnafirði. Nú er hon á vistarheimi í Klaksvík. Hon eigur eina ommudóttir, sum eitur Meta, og sum er 40 ára gomul. Tiskil er Metta framvegis okkara millum!

Annars er ættin eftir Mettu so stór, at hon telur heilar 24 maskinskrivaðar síður.

Mettustova sum kvinnuhús

Umleið 1770 var Mettustova so illa farin, at hon varð tikin niður og bygd upp aftur. Tá átti Djurhuus próstur hana. Tey nýttu húsini til tilhaldsstað, tá ið tey vóru í Havn.

Synirnir búðu har, tá ið teir gingu í latínskúlan. Teir vóru Andreas Djurhuus, ið seinni gjørdist próstur, og Johan Djurhuus, ið var uppsitari á Nes prestagarði, og sum giftist við Mariu Rønning, sum Hans Marius Debes hevur skrivað um.

Marin, dóttir Djurhuus próst, var gift við Gregers Pedersen Müller í Havn. Tey livdu saman sum hundur og ketta. Aftaná bardagarnar teirra millum plagdi hon at rýma niðan í Mettustovu og var har, til tað lognaði aftur. Tey fóru seinni frá hvørjum øðrum, og eru ivaleyst tey fyrstu hjúnini í Føroyum, ið vórðu fráskild. Eins og tey giftust í kirkju, máttu tey eisini skiljast í kirkjuni við einum serligum rituali, at eitt band, har tey hildu í